

WYDZIAŁ PREWENCJI KMP W ŁODZI

<https://lodz.policja.gov.pl/elp/nieletni/definicje/3067,definicje.html>
2023-02-03, 20:48

DEFINICJE

Małoletni:

- osoba, która nie ukończyła 18 roku życia lub uzyskała pełnoletność (wyjątek stanowi kobieta, która za zezwoleniem sądu wstąpi w związek małżeński po ukończeniu 16 lat) - art.10 § 1 i 2 Kodeksu Cywilnego.

Nieletni:

- w zakresie postępowania dotyczącego zapobiegania i zwalczania demoralizacji – nieletnim jest osoba, która nie ukończyła 18 roku życia (art. 1 § 1 pkt. 1 Ustawy

o postępowaniu w sprawach nieletnich).

- w zakresie postępowania o czyny karalne jest to osoba, która dopuściła się takiego czynu po ukończeniu 13 roku życia, a nie ukończyła 17 lat (art. 1 § 1 pkt. 2 Ustawy

o postępowaniu w sprawach nieletnich).

- w zakresie wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych.

W tym przypadku za nieletniego uważana jest osoba, względem której środki takie zostały orzeczone, choćby ukończyła 18 lat, nie dłużej jednak, niż do ukończenia

lat 21 (art. 1 § 1 pkt. 3 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich).

Obowiązek powiadomienia organów ścigania o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego:

społeczny - (art. 304 par. 1 kpk) każdy dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub Policję.

art. 4 § 2 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich mówi, że...

każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu czynu karalnego przez nieletniego ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję.

prawny - (art. 304 par 2 kpk) instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

art. 4 § 3 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich mówi, że...

instytucje państwowe i organizacje społeczne, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przez nieletniego czynu karalnego ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym sąd rodzinny lub Policję oraz przedsięwziąć czynności niecierpiące zwłoki, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów popełnienia czynu.

Czyn karalny (art. 1 § 2 pkt.2 Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich)

... jest to czyn zabroniony ustawą popełniony przez osobę nieletnią jako przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, albo wykroczenia określone w następujących artykułach:

- **art. 50a** posiadanie w miejscu publicznym niebezpiecznych przedmiotów;
- **art. 51** zakłócanie porządku publicznego;
- **art. 69** niszczenie, uszkodzenie znaków umieszczonych przez organ państwowy;
- **art. 74** niszczenie znaków lub urządzeń ostrzegających o niebezpieczeństwie;
- **art. 76** rzucanie przedmiotami w pojazdy będące w ruchu;
- **art. 85** samowolne zmienianie znaków, sygnałów drogowych ostrzegających przed niebezpieczeństwem;
- **art. 87** prowadzenie pojazdu;
- **art. 119** kradzież lub przywłaszczenie;
- **art. 122** paserstwo rzeczy stanowiących wartość rzeczy powyżej 462,50 pln;
- **art. 124** umyślne niszczenie, uszkodzenie cudzej rzeczy jeżeli wartość nie przekracza 462,50 pln;
- **art. 133** spekulacja biletami wstępu na zorganizowane imprezy;
- **art. 143** umyślne utrudniania korzystania z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego.

W przypadku popełnienia przez nieletniego innego wykroczenia, należy traktować je jako zachowanie mogące świadczyć o jego demoralizacji.

Demoralizacja:

Według Wydziału Prewencji KMP w Łodzi, to ogólnie przyjęte rozprężenie, zwłaszcza moralne zepsucie, rozluźnienie dyscypliny, karalność, a w świetle przepisów u.p.n. oznacza szczególnie intensywną

i względnie trwałą postać nieprzystosowania społecznego.

Przykładowe przejawy demoralizacji:

- używanie słów wulgarnych i obelżywych;
- obsceniczne gesty;
- wagarowanie;
- ucieczki z zajęć lekcyjnych;
- złe zachowanie na terenie szkoły lub podwórka lub domu;
- posiadanie lub spożywanie wyborów alkoholowych;
- posiadanie lub palenie wyborów tytoniowych;
- posiadanie lub spożywanie środków psychoaktywnych;
- prostytutcja;

- ucieczki z domu;
- przebywanie w środowisku osób przejawiających cechy osób zdemoralizowanych lub popełniających przestępstw.

Sąd może potraktować nieletniego, który ukończył 15 rok życia jako osobę dorosłą, z chwilą popełnienia przez niego czynu karalnego określonego

w następujących artykułach kodeksu karnego:

- **art. 134** - *zamach na życie Prezydenta RP;*
- **art. 148** § 1, 2 lub 3 - *zabójstwo;*
- **art. 156** § 1 lub 3 - *ciężki uszczerbek na zdrowiu;*
- **art. 163** § 1 lub 3 - *srowadzenie zdarzenia zagrażającego życiu lub zdrowiu wielu osób, mieniu o wielkich zamiarach;*
- **art. 166** *przyjęcie gwałtem kontroli nad statkiem wodnym lub powietrznym;*
- **art. 173** § 1 lub 3 - *srowadzenie katastrofy w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym;*
- **art. 197** § 3 - *zwałcenie ze szczególnym okrucieństwem lub wspólnie z inną osobą;*
- **art. 252** § 1 lub 2 - *kidnapping;*
- **art. 280** - *rozbój.*

Nieletni może ponosić odpowiedzialność karną jak **osoba dorosła**, jeżeli okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają, a w szczególności, jeżeli poprzednio stosowane środki wychowawcze lub poprawcze okazały się bezskuteczne. Orzeczona kara nie może przekroczyć 2/3 górnej granicy kary grożącej za dane przestępstwo. W stosunku do sprawców, którzy w czasie popełnienia przestępstwa nie przekroczyli 18 roku życia nie można stosować kary dożywotniego pozbawienia wolności.

Katalog środków wychowawczych stosowanych przez Sąd w przedmiocie zwalczania demoralizacji i przestępczości nieletnich:

- udzielenie upomnienia;
- zobowiązanie do określonego postępowania;
- ustanowienie nadzoru odpowiedzialny rodziców lub opiekunów;
- ustanowienie nadzoru organizacji młodzieżowej lub innej organizacji społecznej;
- ustanowienie nadzoru kuratora sądowego;
- skierowanie do ośrodka kuratorskiego, a także do organizacji społecznej lub instytucji zajmujących się pracą z nieletnimi;
- orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów;
- orzeczenie przepadku rzeczy uzyskanych w związku z popełnieniem czynu karalnego;
- orzeczenie umieszczenia w rodzinie zastępczej, w odpowiedniej

placówce opiekuńczo-wychowawczej albo ośrodka szkolno-wychowawczym;

- orzeczenie umieszczenia w schronisku dla nieletnich lub zakładzie poprawczym;
- zastosowanie innego środka zastrzeżonego w ustawie do właściwości sądu rodzinnego, jak również zastosowanie środków przewidzianych w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym.

Literatura:

1. Ustawa z dnia 29.10.1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich
2. (Dz.U. 2014.282 z późn. zm.)
3. Ustawa z dnia 6.06.1997r. Kodeks postępowania karnego (Dz.U.1997.89.555 z późn.zm.)
4. Ustawa z dnia 20.05.1971r. Kodeks wykroczeń (Dz.U. 2015.1094 z późn. zm.)
5. Ustawa z dnia 6.06.1997 Kodeks karny (Dz.U.1997.88.553 z późn. zm.)
6. Informacja dotycząca stanu zagrożenia przestępczością nieletnich w Polsce w 2015 roku z dnia 10 lutego 2016r. opracowana przez Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego KGP.

PLIKI DO POBRANIA

---

definicje i satystyki
1.11 MB